

**ODGOVOR NA MOLBU
ZA DOSTAVLJANJE PREDLOGA
O NAČINU DALJEG RADA
NA PRIMENI PREPORUKA KDILJP**

ODGOVOR NA MOLBU ZA DOSTAVLJANJE PREDLOGA O NAČINU DALJEG RADA NA PRIMENI PREPORUKA KDILJP

Poštovani,

U vezi sa Molbom upućenoj Crti 11. aprila 2024. godine, dostavljamo vam listu prioriteta za unapređenje izbornih uslova u skladu sa nalazima Posmatračke misije Crte i Posmatračke misije ODIHR (KDILJP), kao i Predlog o načinu daljeg rada na primeni preporuka.

SADRŽAJ

SMERNICE ZA POSTAVLJANJE PRIORITETA	1
PRIORITETNA OBLAST 1: ODGOVORNOST INSTITUCIJA	1
PRIORITETNA OBLAST 2: JEDINSTVENI BIRAČKI SPISAK	3
PRIORITETNA OBLAST 3: MEDIJI	3
PRIORITETNA OBLAST 4: PRITISCI NA BIRAČE	5
PREDLOG O NAČINU DALJEG RADA NA PRIMENI PREPORUKA KDILJP SA PRIORITETIMA	6
SMERNICE ZA ORGANIZOVANJE PROCESA RADA NA ISPUNJENJU KDILJP PREPORUKA	8
ANEKS 1: CILJEVI, NADLEŽNOST I SASTAV KOMISIJE ZA REVIZIJU, VERIFIKACIJU I KONTROLU TAČNOSTI I AŽURIRANJA JEDINSTVENOG BIRAČKOG SPISKA	9

SMERNICE ZA POSTAVLJANJE PRIORITETA

Postavljanje prioriteta treba da bude zasnovano prvenstveno na prioritetnim preporukama KDILJP i nalaza drugih akreditovanih posmatračih misija. Takođe, neophodno je u ovom procesu da se preporuke iz Konačnog izveštaja KDILJP nakon održanih parlamentarnih izbora 2023. godine "čitaju zajedno sa prethodnim preporukama KDILJP-a koje još uvek nisu rešene" kako KDILJP ističe u Poglavlju XVI.

PRIORITETNA OBLAST 1: ODGOVORNOST INSTITUCIJA

Borba protiv nekažnjivosti osnovni je preduslov vladavine prava i izgradnje poverenja građana u institucije Republike Srbije. Državni organi i javne ustanove služe da štite zakone i interese države i javnosti unutar svojih nadležnosti, standarda etike i profesionalne službe, ne dopuštajući da bilo koji partijski ili privatni interes bude pretpostavljen toj obavezi.

KDILJP prioritetna preporuka 5: *Zakonom bi trebalo da se obezbedi jasno razdvajanje između javnih funkcija i aktivnosti u kampanji nosilaca tih funkcija. Vlasti bi trebalo da preduzmu mere kojima se sprečava zloupotreba položaja i državnih resursa, a sve prekršaje da rešavaju proaktivno kroz proporcionalne i odvratajuće sankcije.*

- **Odgovornost tužilaštva:** Utvrditi odgovornost za izostanak postupanja tužilaštva u izbornom procesu i selektivno postupanje po prijavama građana. Pozvati na krivičnu i disciplinsku odgovornost rukovodiocice u osnovnim tužilaštvima u Beogradu, Višem javnom tužilaštvu u Beogradu i Vrhovnom javnom tužilaštvu, po osnovu zloupotrebe službenog položaja i propuštanja korišćenja ovlašćenja za kontrolu postupanja i nadzor nad radom nižih javnih tužilaštava.
- **Proaktivnost tužilaštva:** Tužilaštvo mora hitno i neselektivno da se angažuje u utvrđivanju istine i odgovornosti za kršenja zakona u izbornom procesu, uključujući i dela počinjena pod okriljem institucija države Srbije, primarno u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave (uključujući i Upravni inspektorat), kao i u Ministarstvu spoljnih poslova i Generalnom konzulatu u Banja Luci.
 - Nadležna javna tužilaštva moraju da pokrenu postupke radi utvrđivanja krivične odgovornosti službenika u policijskim stanicama koji su nesavesnim radom u službi i zloupotrebom službenog položaja vršili promene prebivališta suprotno propisanim obavezama i procedurama.
 - Nadležna javna tužilaštva moraju da pokrenu krivične postupke protiv odgovornih za sastavljanje netačnih biračkih spiskova iz člana 158 Krivičnog zakonika.
- **Odgovornost organa čiji se rad odražava na funkcionisanje i sadržaj Jedinственог бираčkog списка:** Državne institucije, organi i ustanove moraju da pokrenu disciplinske postupke i iskoriste sve mehanizme interne kontrole protiv službenika koji su nesavesno, neovlašćeno i protivzakonito vršili promene u biračkom spisku, menjali prebivališta i boravišta građanima i vršili druge zloupotrebe položaja.
- **Odgovornost overitelja potpisa podrške za candidature izbornih lista:** Hitno se moraju procesuirati overitelji koji su učestvovali u falsifikovanju izjava podrške birača za kandidaturu izbornih lista i lica koja su neovlašćeno raspolagala ličnim podacima birača.
- **Proaktivnost Upravnog inspektorata MDULS:** Upravni inspektorat mora da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv svakog odgovornog lica u organima nadležnim za ažuriranje biračkog spiska koje nije obezbedilo njegovu tačnost i ažurnost.
- **Odgovornost REM:** Hitno pokrenuti postupak za razrešenje svih osam članova Saveta Regulatornog tela za elektronske medije zbog nepravilnog i nesavesnog postupanja i istovremeno raspisati javni poziv za predlaganje kandidata za izbor novih članova Saveta.
- **Proaktivnost REM:** Po konstituisanju novog saziva Saveta Regulatornog tela za elektronske medije, sprovesti postupak utvrđivanja eventualnih povreda obaveza ili nepoštovanja uslova predviđenih dozvolom kod pružalaca medijskih usluga kojima REM

izdaje dozvole za emitovanje i, u slučaju postojanja povreda, preduzeti zakonom propisane mere koje uključuju i oduzimanje dozvole.

- **Odgovornost javnih medijskih servisa:** Upravni odbori javnih medijskih servisa, koje bi birao novi saziv Saveta REM-a, da pokrenu postupke za razrešenje generalnih direktora i glavnih i odgovornih urednika informativnog programa, te da sprovedu konkurse za popunjavanje ovih funkcija i na te funkcije izaberu lica koja će svoje obaveze izvršavati u skladu sa zakonom i načelima javnih medijskih servisa.

PRIORITETNA OBLAST 2: JEDINSTVENI BIRAČKI SPISAK

Tačan i nekompromitovan birački spisak ključni je preduslov za održavanje demokratskih izbora pošto se bez njega ne može ustanoviti volja birača na izborni dan. Kao i u ranijim izbornim procesima, negativna percepcija biračkog spiska u javnosti utemeljena je na nedostatku pravovremenih i dovoljnih podataka i činjenica o njegovom stanju i izvor je nepoverenja javnosti u izborni proces.

KDILJP prioritetna preporuka 4: *Da bi se odgovorilo na zabrinutosti u vezi sa tačnošću biračkog spiska i povećalo poverenje javnosti, trebalo bi preispitati relevantne zakone, propise i prakse kako bi se omogućio pristup podacima o registraciji birača i olakšalo sprovođenje značajne revizije Jedinštenog biračkog spiska uz učešće relevantnih aktera, uključujući političke stranke i civilno društvo, a u skladu sa standardima zaštite podataka.*

Predlog Crte: Komisije za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranje Jedinštenog biračkog spiska nalazi se u dokumentu “*Ciljevi, nadležnost i sastav Komisije za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja Jedinštenog biračkog spiska*” kao Aneks 1.

PRIORITETNA OBLAST 3: MEDIJI

Slobodno formiranje volje birača, kao okosnica slobodnih izbora, u značajnoj meri počiva na istinitom, potpunom i blagovremenom informisanju i podsticanju pluralizma političkih ideja u elektronskim medijima.

KDILJP prioritetna preporuka 7: *Nezavisnost Regulatornog tela za elektronske medije (REM) mora biti efektivno garantovana u skladu sa najnovijim zakonskim odredbama. REM bi trebao proaktivno da koristi zakonska ovlašćenja da postupa po službenoj dužnosti u slučajevima kršenja medijskih propisa, na osnovu sistematskog nadzora.*

KDILJP preporuka 19: *Da bi pružili objektivne informacije o kandidatima i omogućili biračima da donesu informisanu odluku, mediji bi trebalo da iskoriste svoje pravo na uredničku nezavisnost i da izbegavaju, u okviru vesti i informativnih programa, upotrebu materijala koje su proizvele partije, naročito u periodu izborne kampanje.*

Predlozi Crte:

- Neophodno je značajno unapređenje profesionalnih standarda u radu Radio-televizije Srbije i Radio-televizije Vojvodine kako bi te kuće i stvarno, a ne samo nominalno, funkcionisale kao javni medijski servis građana Srbije.
- Otvaranje javnih medijskih servisa RTS i RTV prema različitim političkim opcijama i značajno veća posvećenost tih kuća obavezi objektivnog i blagovremenog informisanja i edukovanja građana prvi je korak u uspostavljanju političkog pluralizma u medijima.
- Imenovati ekspertsku radnu grupu za pružanje podrške javnim medijskim servisima u usklađivanju izveštavanja sa najboljim standardima profesionalizma i etike.

Radna grupa pružila bi ekspertsku podršku u izradi strategija i samoregulatornih akata kojima bi se uredila pravila profesionalnog i nepristrasnog izveštavanja javnih medijskih servisa, s posebnim akcentom na period izbornih kampanja i izveštavanja o radu parlamenta. I van izborne kampanje o aktivnostima i stavovima političkih subjekata izveštava se u duhu podsticanja političkog pluralizma. Ekspertska grupa imala bi ulogu edukatora zaposlenih u javnim servisima i pružala im neophodne obuke i konsultacije i vršila evaluaciju implementacije dogovorenih mera i aktivnosti.

Radnu grupu činilo bi 8 članova, predsednik grupe i zamenik predsednika. Članovi bi bili istaknuti stručnjaci iz oblasti medija, predloženi od strane poslaničkih grupa na način da jednak broj članova (po dvoje) budu predloženi od strane najveće poslaničke grupe opozicije i najveće poslaničke grupe vlasti. Četiri člana bi bila stalno zaposlena lica iz informativne redakcije predložena od strane upravnog odbora javnog medijskog servisa. Predsednik i zamenik predsednika grupe bi bio imenovan iz redova eksperata iz oblasti medija na predlog najvećih udruženja novinara (koja imaju najmanje 500 članova i registrovana su najmanje 15 godina).

- Neophodno je pokrenuti postupak za razrešenje svih osam članova Saveta Regulatornog tela za elektronske medije zbog nepravilnog i nesavesnog postupanja i istovremeno raspisati javni poziv za predlaganje kandidata za izbor novih članova Saveta.
- Po konstituisanju novog saziva Saveta Regulatornog tela za elektronske medije, sprovesti postupak utvrđivanja eventualnih povreda obaveza ili nepoštovanja uslova predviđenih dozvolom kod pružalaca medijskih usluga kojima REM izdaje dozvole za emitovanje i, u slučaju postojanja povreda, preduzeti zakonom propisane mere koje uključuju i oduzimanje dozvole.
- Upravni odbori javnih medijskih servisa, koje bi birao novi saziv Saveta REM-a, da pokrenu postupke za razrešenje generalnih direktora i glavnih i odgovornih urednika

informativnog programa, te da sprovedu konkurse za popunjavanje ovih funkcija i na te funkcije izaberu lica koja će svoje obaveze izvršavati u skladu sa zakonom i načelima javnih medijskih servisa.

PRIORITETNA OBLAST 4: PRITISCI NA BIRAČE

KDILJP u svom Konačnom izveštaju konstatuje da su “*osnovne slobode, uopšteno gledano, poštovane u kampanji, ali su narušene usled oštre retorike, pristrasnosti u medijima, **pritiska na zaposlene u javnom sektoru i zloupotrebe javnih resursa**”.*

KDILJP prioritarna preporuka 6: *Vlasti bi trebalo da spreče zastrašivanje i pritisak na birače, uključujući i na zaposlene u javnim i državnim institucijama i preduzećima, kao i da ojačaju mehanizme nadzora.*

Predlog Crte:

- Istražiti zabeležene slučajeve pritisaka na birače i sumnje u zloupotrebu podataka o građanima i informisati javnost o postupcima;
- Dodatno unaprediti zakonske odredbe koje se odnose na zabranu pritisaka na zaposlene u javnim preduzećima i javnoj upravi;
- Unaprediti edukaciju i nadzor/kontrolu političkih subjekata u pogledu prikupljanja i rukovanja podacima o ličnosti;
- Planom redovnog inspekcijskog nadzora Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti obuhvatiti centre za socijalni rad;
- Omogućiti istražnim organima primenu posebnih dokaznih radnji za dela protiv izbornog prava iz glave XV Krivičnog zakonika radi efikasnijeg prikupljanja dokaza;
- Razviti dodatne mehanizme koji će otežati potencijalni uticaj i kontrolu izvršne vlasti nad postupanjem i odlučivanjem tužilaštva u izbornim predmetima (primer: uvođenje konkurencije nadležnosti u postupanje tužilaca).

PREDLOG O NAČINU DALJEG RADA NA PRIMENI PREPORUKA KDILJP SA PRIORITETIMA

Rešavanje izbornih preporuka je kompleksno i uključuje različite aktere, dok je kontinuirana i pravovremena aktivnost na unapređenju izbornog procesa preduslov za suštinsku reformu.

Smernice i preporuke za ispunjavanje KDILJP preporuka pronalaze se u izveštajima o posmatranju izbora, poput poslednjeg **Konačnog izveštaja o vanrednim parlamentarnim izborima 2023. godine**. Relevantan je KDILJP nalaz da *“Učestalost vanrednih izbora dublje podriva poverenje javnosti u funkcionisanje demokratskih institucija, i, zajedno sa nedostatkom političke volje, ostavlja pitanje potrebnih reformi nerešeno.”* Relevantna je i Prva prioriteta preporuka, koja postavlja osnovna načela i principe za ispunjenje preporuka tako što ističe da je potrebno da se procesu pristupi *“dovoljno pre narednih izbora kroz uključiv konsultativni proces zasnovan na širokom političkom konsenzusu.”*

Relevantne su i međunarodne obaveze koje je Srbija preuzela članstvom u Ujedinjenim nacijama, Savetu Evrope i Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS). Na primer, potpisivanjem Deklaracije iz Istanbula (1999) Srbija je prihvatila član 25. čime se obavezala da **brzo reaguje na preporuke KDILJP-a putem kojih bi se izbori u Srbiji približili standardima koji važe za sve države učesnice.**

Nažalost, proces rada na ispunjenju KDILJP preporuka je do sada dao izraženo ograničene rezultate, imajući u vidu da je svega pet prioriteta preporuka u proteklih 12 godina u potpunosti ispunjeno, dok je na snazi bilo kontinuirano udaljavanje od standarda za slobodne i poštene izbore i urušavanje transparentnosti i poverenja građana u izborni proces.

Takođe, postojeći mehanizam uspostavljen 2019. godine za ispunjenje KDILJP preporuka - **Radna grupa Vlade Republike Srbije za saradnju sa OEBS i KDILJP u koordinaciji i praćenju sprovođenja primene preporuka za unapređenje izbornog procesa** - u svom dosadašnjem radu je odstupala od demokratskih standarda i dobre prakse - koji se pre svega odnose na transparentnost, inkluzivnost i pravovremenost rada¹ u svim fazama procesa: *od prepoznavanja problema i postavljanja agende do pripreme i usvajanja konkretnih rešenja.*

Kao utemeljenje za reformu postojećeg mehanizma i okvira za sprovođenje izborne reforme u Srbiji, navodimo kao posebno značajan KDILJP Priručnik za praćenje preporuka za unapređenje izbornog procesa², koji ističe:

“Vlada ima vodeću odgovornost za sprovođenje preporuka ako se imaju u vidu njena izvršna ovlašćenja i snagu u parlamentu. Iskrena politička volja vladajuće stranke (ili stranaka) neophodna je, stoga, za delotvorno praćenje. Tu volju, na primer,

¹ Srbija je brzo promenila izborna pravila dva puta - pred parlamentarne izbore 2020. godine i tokom predsedničkih, parlamentarnih i beogradskih izbora 2022. godine. Izmene su usvojene samo nekoliko nedelja pre raspisivanja izbora, suprotno međunarodnim demokratskim standardima koji zabranjuju menjanje pravila u izbornoj godini osim ako postoji društveni konsenzus. **Takve iznenadne promene u poslednjem trenutku, bez značajnog učešća javnosti i dijaloga, ostavljaju značajan negativan uticaj na ravnopravnost izbornih uslova.**

² https://www.osce.org/files/f/documents/c/c/384771_0.pdf

mogu pokazati oni koji su na vlasti tako što će stupiti u dijalog o reformi i utvrditi konkretne Akcione planove. Iako KDILJP može da pomogne državama kroz aktivnosti praćenja, u cilju obezbeđivanja održivosti i vlasništva, od ključne je važnosti da taj proces bude vođen iznutra. KDILJP priznaje da države učesnice snose konačnu odgovornost za organizaciju izbora, i njene aktivnosti praćenja, stoga podržavaju održive kapacitete upravljanja izborima.”

Dodatno, KDILJP dalje naglašava:

*“Sprovođenje izbornih preporuka može da dovede do političkih podela. **Postojanje dogovorenog okvira za ciljeve može da doprinese održanju fokusa i da olakša identifikaciju i dogovor o tome kako ići napred.** Ako se konkretne odgovornosti dodele različitim službama verovatnije je da će preporuke biti primenjene. Usaglašenost rokova za delovanje takođe povećava zamah razvoja i odgovornosti za postupke. Uspostavljanje periodičnih mehanizama za ocenu ubrzava zamah i omogućava ponovno prilagođavanje aktivnosti, ako je potrebno. Obezbeđuje se mogućnost za proveru da li su predložene reforme u skladu s obavezama preduzetim u okviru OEBS-a, međunarodnim standardima i drugim standardima za demokratske izbore.”*

KDILJP podvlači i da:

*“**Javno izveštavanje o izbornoj reformi povećava odgovornost i transparentnost, kao i političko poverenje i poverenje javnosti u ovaj proces.**”*

Učešće javnosti u procesu izborne reforme je jedno od osnovnih načela na kom treba da se zasniva proces rada na ispunjenju KDILJP preporuka, kao što se i u Priručniku navodi:

*“**Reforma zakonskog okvira svodi se suštinski na izmenu pravila igre i ne treba da bude u isključivoj nadležnosti pobednika poslednjih izbora. Reformski proces ima bolji rezultat kad postoji smisljeno učešće, konsultacije i inkluzija, ne samo glavnih opozicionih stranaka već i manjih političkih grupa, organa za sprovođenje izbora, nacionalnih eksperata, civilnog društva i drugih zainteresovanih strana, uključujući i one koje rizikuju da budu marginalizovane u tom procesu (v. deveto poglavlje). Primeri dobre prakse uključuju formiranje višestranačkih skupštinskih odbora; radnih grupa formiranih na inicijativu organa za sprovođenje izbora ili civilnog društva; i redovne programe javnih konsultacija i podizanja svesti.**”*

U dosadašnjim aktivnostima koje su preduzete u pravcu ispunjenja preporuka, nažalost do sada nisu praćeni međunarodni standardi i dobra praksa koju navodi KDILJP, zbog čega u nastavku predlažemo **načela na kojima mora da počiva proces kako bi otpočeo suštinski rad na primeni preporuka KDILJP i domaćih organizacija koje se bave posmatranjem izbora.**

SMERNICE ZA ORGANIZOVANJE PROCESA RADA NA ISPUNJENJU KDILJP PREPORUKA

Rad na ispunjenju preporuka za unapređenje izbornog procesa bi morao biti vođen na političkom, ekspertskom i društvenom nivou.

Neophodno je obezbediti **politički dogovor** zasnovan na ekspertskim nalazima, doprinosima i konsultacijama, koji će biti usmeren na dogovor problemima iz kog će se pristupiti definisanju prioriteta i postavljanja agende.

Na osnovu dogovora iz prethodnog koraka, **operativni ekspertski timovi** pod okriljem institucija države Srbije bi preuzeli obaveze da sprovedu dogovorenu agendu u jasno definisanim rokovima, a u skladu sa principima transparentnosti i učešća javnosti u definisanju javne politike, zakonskih i podzakonskih izmena.

Rezultati rada operativnih ekspertskih timova su predlozi izmena i dopuna zakonskih i podzakonskih akata ili predlozi za izradu novih akata, koji takođe treba da budu predmet **konsultacija i javnih rasprava**.

Javno izveštavanje o izornoj reformi povećava odgovornost i transparentnost, kao i političko poverenje i poverenje javnosti u ovaj proces. Javnost Srbije treba da bude pravovremeno informisana i uključena u proces unapređenja izbornog okvira i izbornih uslova, kako kroz **kanale komunikacije državnih institucija i mehanizama, tako i kroz javne medijske servise i druge medijske kanale.**

ANEKS 1: CILJEVI, NADLEŽNOST I SASTAV KOMISIJE ZA REVIZIJU, VERIFIKACIJU I KONTROLU TAČNOSTI I AŽURIRANJA JEDINSTVENOG BIRAČKOG SPISKA

Ciljevi i načela

Uspostavlja se Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja Jedinostvenog biračkog spiska (JBS) sa tri cilja:

- 1. Utvrđivanje činjenica o upravljanju i tačnosti JBS;**
- 2. Sprovođenje kontrole tačnosti i ažuriranja JBS;**
- 3. Povećanje transparentnosti i poverenja građana u JBS.**

U svom radu Komisija se rukovodi načelima transparentnosti, zaštite javnog interesa i poverljivosti u rukovanju ličnim podacima građana.

Ciljevi, načela, nadležnosti, sastav i način rada Komisije koji se predlažu u daljem tekstu treba da budu predviđeni odgovarajućim Izmenama i dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku.

Nadležnost

- Analiza nad podacima iz JBS na nivou ličnih podataka;
- Analiza pravne valjanosti rešenja na osnovu kojih se vrše promene u JBS;
- Analiza statističkih parametara kretanja JBS;
- Analiza pristupa JBS, uključujući analizu svih naloga na operativnom sistemu servera i servera baze podataka JBS, identiteta, ovlašćenja i IP adresa sa kojih se loguju lica ovlašćena za vođenje JBS;
- Analiza celokupne dokumentacije izrade i održavanja IKT sistema JBS, uključujući i source code;
- Analiza procesa ažuriranja i autorizacije nad promenama u JBS;
- Analiza postupanja Upravnog inspektorata u postupku nadzora nad radom referenata za birački spisak;
- Analiza MUP-ovih podataka o kretanju stanovništva i usklađenosti sa podacima u JBS;
- Analiza postupanja službenika MUP-a zaduženih za poslove sa građanima (odobranje prebivališta i boravišta građana);
- Inicira i koordinira terensku kontrolu birača na osnovu analiza JBS u saradnji sa MUP-om i MDULS-om;
- Inicira otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u JBS;
- Inicira pokretanje postupaka za utvrđivanje odgovornosti kad u postupku utvrđivanja činjenica o upravljanju i tačnosti JBS nađe da postoje osnovi sumnje da je došlo do kršenja zakona tako što povredu zakona prijavljuje nadležnim organima;
- Inicira objavljivanje dela JBS, statističkih kretanja u JBS, prebivališta, boravišta, pasivizacije i drugih relevantnih podataka u vezi sa biračkim spiskom;

- Inicira kampanju za edukaciju birača o ažuriranju biračkog spiska u saradnji sa javnim medijskim servisima i MDULS.

Kako bi ostvarivala zadatke i ciljeve iz svoje nadležnosti, Komisija ima pristup bazama podataka drugih državnih institucija i organa, uključujući i:

- Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave;
- Ministarstva unutrašnjih poslova;
- Republičkog zavoda za statistiku;
- Republičkog geodetskog zavoda;
- Jedinica lokalnih samouprava (matične knjige i registri)

Sastav i način rada

Komisiju osniva i članove bira Narodna skupština, većinom glasova narodnih poslanika na period od 5 godina. Komisija se sastoji od sedam članova i to:

- tri člana na predlog najveće poslaničke grupe vladajuće većine;
- tri člana na predlog najveće opozicione poslaničke grupe;
- jedan član iz redova Udruženja građana koje ostvaruju ciljeve u oblasti izbora a postoji najmanje 10 godina, na predlog najveće opozicione poslaničke grupe.

U radu Komisije, bez prava glasa, obavezno učestvuju i predstavnici sledećih institucija: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, odnosno tri predstavnika Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave (Upravni inspektorat, Sektor za registre i lokalnu samoupravu, IT služba), jedan predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova, jedan predstavnik Poverenika za informacije od javnog značaja.

U statusu posmatrača rad Komisije prate predstavnici različitih relevantnih međunarodnih organizacija.

Komisija može pozvati domaće i međunarodne stručnjake iz različitih oblasti za potrebe konsultacija tokom svog rada na sednicama i između sednica.

U radu Komisije mogu učestvovati i međunarodni eksperti i predstavnici međunarodnih organizacija, po pozivu Komisije, bez prava glasa.

Komisiji u radu, po pozivu, su u obavezi da pruže sve neophodne informacije ili da budu prisutna lica koja neposredno rade na održavanju sistema JBS, lica koja rade na unosu podataka u JBS, kao i lica koja stručno poznaju rad u bazama MUP-a koja se odnose na prebivališta i boravišta građana.

Osnovni principi rada i donošenja odluka

- Pravo glasa prilikom odlučivanja imaju svi članovi;
- Odluke se donose većinom glasova;
- Članovi mogu imenovati svoje zamenike za potrebe rada i odlučivanja na sastancima Komisije;
- Samo predstavnik Udruženja građana ima pravo veta na odluke Komisije.

Komisija ima predsednika koji se bira iz redova članova izabranih na predlog opozicionih poslaničkih grupa i sekretara i stručni tim koji se dodeljuje od strane Narodne skupštine. Prilikom imenovanja sekretara i stručnog tima, treba voditi računa da oni budu i iz redova institucija koje su u obavezi da učestvuju u radu Komisije, kako bi se obezbedila adekvatna stručna i tehnička pomoć po svim pitanjima od značaja za rad Komisije.

Komisija na prvom sastanku konstatuje ko su lica predložena za predsednika i sekretara i time je proces njihovog izbora okončan (o njihovom imenovanju se ne glasa).

Komisija na prvom sastanku usvaja Poslovnik o radu Komisije i plan rada Komisije.

Predsednik Komisije, uz pomoć sekretara koordinira radom Komisije i zakazuje i vodi sednice.

Vlada Srbije i svi drugi državni organi su dužni da u najkraćem roku odgovore na upit i pruže tražene informacije ili se odazovu na poziv na sastanak koji uputi Komisija.

Komisija o svom radu redovno obaveštava javnost i sve odluke i materijale koje koristi u radu objavljuje na sajtu Narodne skupštine i MDULS.